

KANSALLISEN KOKOOMUSPUOLUEEN OHJELMA.

Hyväksytty puolueen varsinaisessa edustajakokouksessa Viipurissa huhtikuun 10 p:nä 1921.

Yleiset periaatteet.

Kansallinen Kokoomuspuolue pitää kaiken toimintansa ylimpänä ohjeena suomalaisen kansallishengen ja isänmaallisen yhteistunnon kohottamista sekä pyrkimystä valtion ja yhteiskunnan lujittamiseen.

Puolue tahtoo säilyttää sen, mitä kansamme on aikaisemmilta sukupolvilta arvokasta perinyt, niinkuin kansan uskonnon, tervehenkisen perhe-elämän, elinvoimaisen talonpoikaisviljelyksen ja säästäväisyyden.

Oikeusjärjestystä on voimakkaasti suojeltava. Valtion- ja yhteiskunnanvastaista yllytystä on vastustettava sekä vakaumuksen että lain keinoin.

On työskenneltävä vakavan siveellisen hengen, lain kunnioituksen ja kansalaissovun vahvistamiseksi.

Maan varallisuutta ja taloudellista itsenäisyyttä on kaikin keinoin edistettävä. Yritteliäisyyttä on kannustettava, kaikkea hyödyllistä työtä, niin henkistä kuin ruumiillista, on tuettava.

Uhrauksia pelkäämättä on sellaista uudistustyötä tarmokkaasti tehtävä, joka kohottaa vähäväkisiä kansankerroksia.

I. Ulkopoliittinen ohjelma.

Suomen ulkopoliitiikan silmämääränä tulee olla valtakunnan itsenäisyyden turvaaminen. Suomen alueellisesta eheydestä ja sen valtiovallan riippumattomuudesta on kiinni pidettävä.

Ahvenanmaan luovuttamisvaatimukset, jotka syvästi loukkaavat Suomen kieltämätöntä oikeutta, ovat tarmokkaasti torjuttavat.

Vaaraa, joka maan rajojen ulkopuolelta uhkaa maamme oikeusjärjestystä, sisäistä rauhaa ja taloudellista elämää, on niinkään voimakkaasti torjuttava.

Pysymällä entisessä kannassaan heimokansojen vapauspyrkimyksiin nähden puolue vaatii, että Itä-Karjalalle vakuutettu kansallinen itsemääräämisoikeus toteutetaan. Heimokansojen kansallisia pyrintöjä on muutenkin kansainvälisten sopimusten ja maamme voimien mukaan tuettava.

On pyrittävä Itämeren ja Suomenlahden neutralisoimiseen.

II. Sisäpoliittinen ohjelma.

1. *Puolustuslaitos.* Maassamme on ylläpidettävä sotalaitos, joka on riittävän voimakas turvaamaan valtakunnan itsenäisyyden. Armeijassa pitää vallita isänmaallinen ja siveellinen henki. Sotalaitoksen nykyisiä kustannuksia on pyrittävä vähentämään.

Maan vapauden, laillisen valtiojärjestyksen ja kaikkien kansalaisten oikeuksien turvaksi on suojeluskuntalaitos edelleen ylläpidettävä ja sitä tehokkaasti tuettava.

2. *Kansankirkon asema.* Yleinen uskonnonvapaus on toteutettava. Kirkon ja valtion välisiä suhteita järjestettäessä on noudatettava tarpeellista arkatuntoisuutta kansankirkkoa kohtaan. Uskonnonopetusta on yleisissä oppilaitoksissa annettava.

3. *Kansanopetus ja kansalaiskasvatus.* Oppivelvollisuus on niin pian kuin mahdollista toteutettava. On huolehdittava turvattomien lasten toimeentulosta ja kasvatuksesta. Tehokas lastensuojelutoimi on lainsäädäntötietä aikaansaattava. On tarmokkaasti toimittava ammattiopetuksen kehittämiseksi sekä varttuneen nuorison ohjaamiseksi hyödylliseen työhön.

4. *Naisen ja miehen yhdenvertaisuus.* Naisen ja miehen yhdenvertaisuus yhteiskunnallisessa, taloudellisessa ja kirkollisessa suhteessa on toteutettava.

5. *Verotusuudistus.* Valtiotalous on järjestettävä kansamme tuotanto- ja maksukyvyn mukaisesti. Sekä valtion että kuntain verotus on uudistettava niin, että kukin tulee suorittamaan veroa oikean maksukykynsä mukaan. On säädettävä yleinen nouseva tulovero, joka jättää vähävaraisimmat verovapaiksi ja kohtaa ankarammin omaisuuden kuin työn antamaa tuloa. Sen täydennykseksi on saatava aikaan tarkoituksenmukaisia realiveroja. Ansioton arvonnousu on verotettava. Maaverot nykyisessä muodossaan ovat poistettavat. Kulutusverotus on järjestettävä niin, että vähävaraisia kansanluokkia rasitetaan niin vähän kuin mahdollista, samalla kuin varakkaitten kansanluokkien ylellisyystavarat pannaan tehokkaan verotuksen alaisiksi ja maan pääelinkeinojen tarpeet otetaan huomioon.

6. *Yhteiskunnalliset kysymykset.* On tarmokkaasti tehtävä puolueen yleisten periaatteiden mukaista yhteiskuntataloudellista uudistustyötä.

Tunnustaen sivistyneen keskiluokan suuren merkityksen kansakunnan elämälle puolue pitää tärkeänä, että tämän luokan oikeutetut tarpeet tulevat tyydytetyiksi.

Työväen lainsäädäntöä on edelleen kehitettävä säätämällä m. m. laki työsopimuksista ja työriitaisuuksien sovittelusta.

Työvapautta on suojeltava. Työttömyyttä on valtion ja kuntain toimenpiteillä estettävä ja sitä varten m.m. kehitettävä yleistä työnvälitystä.

Yleinen sairaus-, työkyvyttömyys- ja vanhuusvakuutus on aikaansaattava niin pian kuin mahdollista.

Vähempivaraisten asunto-olojen parantamiseksi ja asuntopulan poistamiseksi on sekä valtion että kuntain ryhdyttävä toimenpiteisiin omakoti-liikkeen sekä yleishyödyllisen

rakennustoiminnan edistämiseksi. Sitä varten on järjestettävä sopivaa luottoa, avustusta ja neuvontaa. Asiassa tarpeellisia lainsäädäntötoimia on saatava aikaan ja niillä m.m. velvoitettava likeyritykset pitämään huolta alaisensa työväen asunto-oloista.

Maaseudun yhteiskunnallisten ja taloudellisten olojen parantaminen. Toiminnassa yhteiskunnan vahvistamiseksi on erityisesti kiinnitettävä huomiota maaseudun olojen parantamiseen uudistustoiminnan kautta maanomistusoloissamme sekä myös muilla maaseudun yhteiskunnallisen ja taloudellisen elämän aloilla. Tässä tarkoituksessa on ryhdyttävä m. m. seuraaviin toimiin:

1) vuokra-alueiden lunastaminen vuokramiesten omiksi on nopeasti toimeenpantava voimassa olevaa lainsäädäntöä kehittäen, sikäli kuin saadut kokemukset sen tarpeelliseksi näyttävät; lunastaminen on ulotettava myös kirkollis- ja kruununvirkatalojen torppiin;

2) uusien viljelmien hankkimiseksi tilattomalle väestölle on asutustoimintaa avustettava valtion varoilla entistä enemmän; missä viljelmiä ei voida saada vapaaehtoista tietä, on myönnettävä oikeus niiden hankkimiseen pakkolunastuksella kohtuullisesta hinnasta ensi sijassa yhtiöiden ja myös sellaisten yksityisten tiloista, jotka eivät itse tilojansa asu ja viljele, sekä tarpeellisilla rajoituksilla muistakin yksityisten omistamista suurmaaomaisuuksista;

3) on huolehdittava itsenäistyvien vuokramiesten sekä muidenkin pientilallisten taloudellisen aseman turvaamisesta, heidän viljelyksensä ja muun maataloutensa kohottamisesta, asumuksiensa parantamisesta sekä henkisestä herättämisestä, ja sitä varten aikaansaettava voimakas neuvonta- ja valistustyö sekä osuustoiminnallinen järjestäytyminen heidän keskuudessaan;

4) yhtiöiden sekä eräissä tapauksissa yksityistenkin maanhankintaoikeus on oleva rajoitettu; viljelmien kunnossapitovelvollisuus niihin nähden on säädettävä; on säädettävä maksettaviksi maaomaisuuksista sellaisia veroja, jotka ovat omansa tehokkaasti edistämään maiden kunnollista viljelemistä ja asuttamista;

5) viljelyskelpoiset alueet kruununmailla ovat saatettavat viljelys- ja asutustarkoituksiin käytettäviksi sekä kruununmetsätorpparit torppiensa omistajiksi ottamalla huomioon muiden torppien järjestelystä säädetyt lain periaatteet;

6) pienviljelijäin luottotarpeen tyydyttämistä on tehokkaasti edistettävä osuustoiminnan kautta sekä muilla tarkoituksenmukaisilla keinoilla;

7) pienviljelijöille on ryhdyttävä järjestämään erityistä ammattiopetusta ottamalla huomioon siitä muissa maissa saadut kokemukset;

8) on tarmokkaasti huolehdittava, että maataloustuotanto saadaan kohotetuksi, mikäli mahdollista, maan elintarvekulutusta vastaavaksi saattamalla maataloustuotanto teollisuustuotannon kanssa samanlaisen ja samanarvoisen suojeluksen alaiseksi ja pitämällä huolta, ettei ulkomailta tuleva elintarpeiden tuonti muodostu oman maan tuotannolle tuhoisaksi;

9) maatilakeinottelua on ehkäistävä ja tilanvälittäjien toiminta saatettava valtion valvonnan alaiseksi;

10) kunnallismetsien muodostamisen edistämiseksi on kunnille annettava etuosto-oikeus eräissä tapauksissa kiinteistöjä myytäessä;

11) maaomaisuuksien, vesiputouksien ja malmi-löytöjen joutuminen ulkomaalaisten käsiin on rajoitettava vain hallituksen luvalla poikkeustapauksissa tapahtuvaksi; koskivoimien tarkoituksenmukaisesti käytäntöön saattamiseksi tarpeellinen vesiputouslainsäädäntö on aikaansaattava; valtion on edistettävä voimalaitosten rakentamista suuriin vesivoimalähteisiin sähkövoiman käytäntöön saattamiseksi ympäri maata;

12) maataloustyöväen asemaa on parannettava saattamalla irtainta maataloustyöväkeä omien asuntopalstojen haltijoiksi; on ryhdyttävä tarmokkaisesti toimiin maataloustyöväen asunto-olojen korjaamiseksi; sitä varten on maanomistajat velvoitettava pitämään huolta siitä, että maanomistajain rakennuksissa asuvalla maataloustyöväellä on kunnolliset asunnot.

Lisäys.

Puoluekokouksessa 1920 hyväksyttiin *kieltolaki-asiassa* seuraava julkilausuma:

Katsoen siihen, että kieltolakia hyvin yleisesti rikotaan, lausuu Kansallisen Kokoomuspuolueen edustajakokous julki sen vaatimuksen, että tämän lain noudattamista on tehokkaasti valvottava.

Puoluekokouksessa 1921 hyväksyttiin seuraavat, puolueohjelman yleisten periaatteiden 3., *oikeusjärjestystä* koskevaan, kohtaan liittyvät ponnet:

Kansallinen Kokoomuspuolue katsoo

että nykyisenä vaarallisena ajankohtana kaikki yhteiskuntaamme säilyttävät voimat ovat puoluerajoihin katsomatta koottavat oikeusjärjestyksemme turvaksi, syrjäyttämällä toisarvoiset kysymykset, ja

että Suomen hallituksen ja oikeusviranomaisten velvollisuus on nousta kommunistien kumouskiihotusta ja kapinavalmisteluja vastaan tinkimättä ja nopeasti sovelluttamalla tasavallan voimassaolevia lakeja tähän rikolliseen toimintaan. Painolakia on muutettava siten, että se tarjoaa viranomaisille mahdollisuuden kumouskiihoituksen entistä tehokkaampaan ehkäisemiseen.